

LADIES NO GENTLEMEN

Praha, 1. března 2019 - Divadlo Na zábradlí uvede příští týden v premiéře autorský text kmenové režiséra Davida Jařaba *Ladies no Gentlemen*. V nové inscenaci se budou moci diváci přesvědčit, že rodina zdánlivě poskytující bezpečí a zázemí, se může stát i tou největší pastí. Premiéra se uskuteční již tento pátek 8. března 2019

Balada o třech obětech a jednom mrtvém. Příběh Alice, Hany a Marty (**Barbora Bočková, Johana Matoušková, Magdalena Sidonová**), které už ví, odkud může přijít skutečné nebezpečí a začínají tušit, co je může zachránit. Jařabův text zkoumá hranice intimity. Kam až je možné v lidském jednání zajít, abychom tomu ještě stále neříkali násilí, nebo co už násilí dávno je? Vystávají zde otázky kulturního prostředí a genderových kódů, kterými obvykle vnímáme vztahy mezi muži a ženami. A proč tomu tak je? Je to dáno výchovou, předešlými generacemi či dobou obecně? Je sexuální násilí podmíněno sociálně? Nebo je člověku prostě vlastní? Platí, že k násilí musí být stejně jako na lásku především dva? A je tím druhým vždycky člověk z masa a kostí? A co by se stalo, kdyby oběť domácího násilí dostala do ruky zbraň? Nejen to je tématem nové inscenace Divadla Na zábradlí *Ladies no Gentlemen*.

V režii **Davida Jařaba**, který je také autorem scény, se kromě ustřední trojice v podání **Barbory Bočkové, Johany Matouškové a Magdaleny Sidonové** představení **Dita Kaplanová, Miloslav König a Michal Balcar**. O kostýmní výpravu se i tentokrát postarala **Sylva Zimula Hanáková**, autorem hudby je skladatel **Jakub Kudláč**.

OTÁZKY PRO DAVIDA JAŘABA

Násilí na ženách bylo často okrajovým tématem tvých předešlých her, jejichž aktéry a hlavními hrdiny byli hlavně muži. Teď, poprvé, začíná divadlo pracovat na textu se čtyřmi hlavními hrdinkami, a násilí, zvláště to sexuálního původu, se stalo tématem hlavním. Proč a čím vás tohle téma zajímá?

Myslím, že je důležité společné přemýšlení žen nad stereotypy patriarchální společnosti a jejich důsledky, přemýšlení o neochotě, ale také mnohdy ochotě snášet tyto stereotypy (na utváření patriarchální společnosti participují ženy stejně jako muži) a potřebě společně se jim postavit a odvrhnout je. Stejně tak je ale důležité, aby o této věci začali přemýšlet muži. I muži jsou svého druhu oběti těchto stereotypů, „lokálně-kulturních zvyklostí“ a patriarchální výchovy. Sám si uvědomuji, že ne vše bylo u mne vždy takové, abych si za tím dokázal i dnes stát. Uvědomuji si rovněž, jak jsem se za posledních deset let v těchto otázkách posunul a to jsem se přitom vždy považoval za liberála. Jaký kus cesty budou muset urazit muži, kteří se cítí pevně zakotveni v tzv. konzervativních hodnotách? Ale nejde jen o rigiditu vnímání vztahů a vazeb mezi muži a ženami. Jde o celkové nahlížení rodinných vazeb bez automatického respektování hierarchie a moci. Rodina, manželství,

rodičovství, to všechno jsou jen pojmy, které je potřeba vždy a znovu naplňovat a nikdy nepředstavují hodnotu samy o sobě bez konkrétních účastníků. Tyto úvahy mne nutí se k tomuto tématu vyjadřovat a to nyní i z perspektivy ženy a její zkušenosti. Inspirací mi na mnoha místech byly reálné momenty. Navíc mne vždy zajímaly kořeny násilí v člověku a tohle je pouze další kapitolou v tomto hledání. Nevnímat a demaskovat pouze agresory, ale dát prostor i obětem a jejich pocitům.

Máte pocit, že u nás v Česku je tomu nějak jinak než třeba v Západní Evropě? Určitě se liší venkov či malá města od těch velkých, ale internet je opravdu silná zbraň v rukou žen...

Internet se ukazuje v poslední době skutečně jako silná zbraň, kterou může využít kdokoliv pro cokoliv. Kromě již odhalených marketingově-politických strategií, stává se také silnou zbraní v rukou obyčejného jednotlivce, který se cítí ohrožen a hledá v síti světa pomoc a solidaritu. Jedince lze ignorovat, statisíce solidárních přátel už méně. V Čechách je přístup ke stereotypům vzájemného postavení mužů a žen o něco pomalejší a konzervativnější. Řada lidí, kterou už jen nastolení tohoto tématu irituje, se domnívá, že zastává konzistentní konzervativní postoj, stejný jako před dvaceti lety. Ale i oni by byli asi překvapeni, kdyby měli šanci a ochotu si uvědomit, že urazili také kus cesty na cestě k větší liberalizaci. Samozřejmě to nic nemění na tom, že domácího násilí je u nás stále dost. Nedomnívám se ale, že toto samotné násilné chování je zakořeněno pouze v těchto stereotypech. Domácí násilí je důsledkem psychologických profilů jeho účastníků a často projevem patologie. Stereotypy mají především vliv na reflexi těchto problémů a tím jejich stále velmi malé procento odhalení a potrestání. Takže spíše než že by stereotypy byly původcem domácího násilí, jsou jeho předpokladem. Umožňují mu existovat, protože přetrvávají u obětí, jejich rodin i rodin agresorů, svědků, policistů a nakonec mnohdy i soudců. Relativizace tohoto problému je ještě stále jeho důležitým společníkem, bez kterého by nemohl existovat v takovém rozsahu, v jakém se jeho existence odhaduje. Nemyslím si ale, že bychom byli více násilničtí než jiné kultury. Jen možná dáváme větší přednost klidu a pohodlí i za cenu odvrácení se od problému druhých na opačnou stranu.

Budoucnost zdá se čím dál tím vyhraněnější - na jedné straně se světem šíří vlna MeeToo, na straně druhé se do čela vlád dostávají muži s tradicionalistickými názory nejen na postavení žen ve společnosti. Je to svým způsobem válka o nové hodnoty?

Konzervativní vlna nástupu silných vůdčích mužů, kteří dávají okázale najevo svou moc a pohrdání všemi marginalizovanými skupinami, od žen přes homosexuály až po příslušníky jiných náboženství a kultur je snaha zvrátit vývojové trendy západního světa. Nemyslím si ale, že má velikou šanci. Je to poslední kopání zdechliny, která si chce udržet starý dobrý svět před 50 a více lety. Ale žádný takový svět už neexistuje a tedy není, co udržovat. Vývoj sice občas udělá krok zpět, ale to nic nemění na věci, že jeho trajektorie vždy míří v čase kupředu. Problém je pouze v tom, že nás tyto hysterické výstupy stárnoucích šovinistických autokratů zdržují od důležitějších úkolů a od řešení problémů, které nás skutečně ohrožují. Musíme stát na místě, než si odehrají svůj narcistní výstup o tom, že nestárnou a stále na to mají, aby ovládli tento okamžik. Na druhé straně ani s nimi nezmizí věčný zápas liberalismu s konzervativismem, pouze dostane nové podoby.

Domníváte se, že může u násilí mužů vůči ženám jít o nějakou transformaci sexuálních stereotypů do dalších sfér života?

Je to určitě něco, co by nás mohlo napadnout. Sexualita s násilím v transformované podobě zachází a násilí mezi mužem a ženou bývá často i předmětem erotické imaginace. Já se ale domnívám, možná překvapivě, že domácí násilí v sobě nemá

mnoho z žádného zákoutí sexuality a je povětšinou tupým projevem nerespektování objektu moci jako lidské bytosti. Takové situace ale vždy vyžadují jistou participaci na této dehumanizaci. Bez ní to jde jen velmi těžko. Musíme si ale uvědomit, že oběti jsou mnohdy tak zaskočeny vývojem událostí (často velmi nenápadným), že u nich dochází k něčemu jako paralýze. Když bude existovat větší solidarita mezi ženami samotnými a nulová tolerance mužů k násilným příslušníkům svého pohlaví, domácí násilí sice nezmizí, ale rozhodně bude mnohem méně čtené. Příležitost totiž dělá zloděje, to bohužel platí stále a nejen o násilí. Takže: násilné elementy v sexualitě sice existují, jsou projevem jisté transgrese, ale sexuální situace bývá ohraničena. A i v ní musí existovat respekt. Problém totiž netkví v žádné podobě samotné sexuality, ale v nerespektování integrity druhých.

David Jařab

LADIES NO GENTLEMEN

Režie	David Jařab
Dramaturgie	Lucie Ferenzová
Scéna	David Jařab
Kostýmy	Sylva Zimula Hanáková
Hudba	Jakub Kudláč

Osoby a obsazení

Alice	Barbora Bočková
Hana	Johana Matoušková
Marta	Magdalena Sidonová
Darina	Dita Kaplanová
Robert I	Miloslav König
Robert II	Michal Balcar

Premiéra **8. a 9. března 2019** v 19 hodin v Divadle Na zábradlí
Reprízy **18. a 28. března, 1. a 26. dubna 2019** vždy v 19 hodin